

Elfizetési árak:

Egész évre 10.— frt
Félévre 5.—
Negyedévre 2.50
Egy óra 1.—
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és

kiadóhivatal:

Főpiacz, a város-
házzal szemben.

Hirdetések:

Egy hasábos postt
soronkint 5 kr-ával
számítottak.

A Csokonai-kör és a jótékony nőegylet.

Írta: Kocz Ákos

Debreczen, november 23.

Egy város életrevalóságának és társadalmi életének emelésére nem csekély befolyással bírnak az egyletek.

És, bár nem tagadjuk, hogy egyes emberek leleményessége, esze, szive, agilis természete, buzgósága, tudása, jóakarata és nemes ambíciója sok üdvöset eredményezhetnek, de az eszméknek szélesebb körben való elterjesztése és megkedveltetése legkönnyebben az egyletek működésével érhető el.

Hogy azonban az egyletek megfelelhessenek a hozzájuk fűzött várakozásoknak, első sorban feladatuk magaslatán kell állaniok. Mert ha erre nem jutnak, akkor tengődnek csak, nem élnek és így pangásuknak nem lehetnek hasznos és édes gyümölei.

Városunkban is van sok egylet. Müködéjük sikerét nagyban előmozdítja azon kedvező körülmény, hogy magyarok vagyunk mindnyájan, még pedig a javából. Az édes magyar haza legmagyarabb városában lakván, nem kell küzdenünk a nemzetiségek aknamunkájával, mely annyira felémészti helylyel-közel a nemes erőket.

Különösen két egylet van városunkban, mely dicsősséggel halad utján. Az egyik az irodalom központja: a Csokonai-kör, a másik a jótékony nőegylet, mely jóságos, puha kezeivel a szenvedők és árvák könnyeit törli le. Eredménydus munkálkodásuk, melyet kifejtenek a legnagyobb dicséretre méltó s vezetőik méltán megérdemlik mindnyájunk igaz tiszteletét.

A Csokonai-kör szerencsés kézzel szövögeti azon selyemszálakat, melyek összekötik társadalmi életünk különböző elemeit. Ezen áldásos munkája mellett, mely egy intelligens, nagy város haladására nézve feltétlenül szükséges, szivet és lelket nemesítő, tudásunkat gyarapító, izlésünket fejlesztő, esztétikai érzékünket fokozó estéket rendez, melyeket előszeretettel látogat városunk művelt közönsége.

Elfeledett emlékeket elevenítenek fel ezen magas irodalmi nivón álló estéken, nagy jellemektől tanulunk élni és dolgozni,

homályos ismereteink helyébe biztos tudást nyerünk, tanulunk azoktól, kik sokat olvastak, tanultak is így sokat tudnak, lelkünket pedig, mely a hétköznapi élet munkájában olykor-olykor meghűl, a nemesebb eszmék iránt szellemi tevékenységre, a szív művelésére, szellemi kincsek szerzésére serkenti.

A másik egylet, mely a nyomor enyhítésére, az árvák könnyeinek letörlésére gyűjti tagjait: a nőegylet — mely a jó cselekedetek élő anyaga. Nemes munkát végeznek ennek tagjai. Zajtalan működésük jutalma ott csillog az árvák szemében. És ezen egylet tagjai beérik a jutalommal, sőt drágább kincsnek tartják azt a világ elmuló, hiu dicséreténél. Szeretve, féltve, anyai gyöngédséggel gondozzák az emberiség elhagyott, árván maradt virágait és szeretetük melegevel, áldásos verőfőnyével oszlatják el a bánat azon hidegségét, mely akkor költözik a lélekbe, midőn szülőinket a sírba temetjük.

Szép a nő, midőn családi életünket szerelmével megszenteli, szép, midőn gyermeke lelkébe a hit magvait mondhatatlan szeretetével beveti, szép midőn öngyal gyanánt áll férje oldalán, osztozva örömben és búban, szép midőn a szenvedések tüzeiben, melyben az erős férfi ereje elhamvad, felemelt fővel, hitével Istenben bizni tudó lelkével letörli hársnyos kezeivel férjének veritékét, szép midőn az Isten házában családja boldogságáért könyörög, de legszebb, midőn a szenvedők előtt nyílik meg a szive s annak kincseit nyitja meg azok előtt, kiknek az életben nem jutott egyéb a lemondásnál, a szenvedésnél, a tövisnél, a nyomornál. Itt látjuk a nőt igazi főségében és tanuljuk meg őt százszorosán becsülni.

Azon szerencsétleneket, nevetleneket kiket a társadalom mint kitzaszt, azokat szeretettel keblére öleli, kiket lelketlen szülők kidobnak az élet sivatagába, azoknak üdítő esőpeket nyujtanak s jószágukkal pótolják a megfagyott, vagy meghalt szeretetet.

Ez a két egylet tehát megérdemli elismerésünket s vezetői méltán rászolgálnak azon dicséretre, melyek a jobbajkairól feléjük szállanak. Segitse is az ég őket áldásos munkájukban ezután is, hogy nemes ezéljaikat napról-

napra jobban megvalósítva és elérve növeljék műveltségüket, műveljék szellemüket és jóságos kezükkel töröljék le a jövőben is az árvák könnyeit.

Mi pedig tőlünk telhetőleg segítsük úgy a Csokonai-kört, mint a nőegyletet áldásos munkájukban, mert munkákkal nemcsak nekik használunk, hanem a társadalomnak is, mely életképességét a becsületes munkából nyeri.

— **Az új Ház.** A képviselőház háznagyi irodája szétküldte a meghívókat az első ülésre, a mely e hónap 25-én, szerdán, délelőtt 10 órakor lesz. Az első ülésen a Ház kijelöli korelnökét és korjegyzőjét, mire a korelnök bejelenti, hogy ő felsége a király esütörtökön délelőtt fogadja az új Házat a budai várpalotában. Az új Ház korelnöke Madarász József lesz, ha pedig az esetleg lemond tiszteletbeli állásáról, akkor ismét Janicsary Sándor fogja az új Ház első tanácskozását vezetni. — A főrendiház szintén szerdán tart ülést, még pedig déli 12 órakor. A főrendiház korelnöke vagy id. Zichy Ferencz gróf vagy Szilágyi József a főrendiház volt elnöke lesz. Most már egészen határozottan megállapítható az egyes pártok közt a számarány. Az eddig megválasztott 413 képviselő közül 289 a szabadelvű-párt hive, 49 mandátum jutott a Kossuth-pártnak, 34 a nemzeti pártnak, 21 a néppártnak és 9 az eddig vezérben szűkölködő Ugron-frakciónak. A pártonkivüliek pártja 11 tagból áll, ezek közül 4 valószínűleg belép a szabadelvű pártba, másik 4 pedig minden valószínűség szerint a kormányval fog szavazni. Az ellenzék a pártonkivüliekkel együtt 124 szavazat fölött rendelkezik, a szabadelvű-párt abszolút többsége ennél fogva 165 szavazat.

— **A függetlenségi liga megalakulása.** Az Ugron-párt szombaton pártalakulásra és értekezletre gyűlt össze az üllői uti régi helyiségben. Ott voltak: Bartha Miklós, Ugron Gábor, Polónyi Géza, Szluha István és még egy sereg kimaradt és félben maradt képviselő s más czimen függetlenségi. Bartha elnök megnyitja után Polónyi olvasta föl a bizottság által szerkesztett tervezetet, a mit Ugron Gábor okolt meg egy óráig tartó beszédben. Majd Pálosi, Polónyi, Holló, Okolicsányi, Várossy, Kaczián és megint Polónyi beszéltek s szó esett ott mindenről, választási atrocitásról, szociálistákról, revizionistákról (a kiket beakarnak vonni) általános választási jogról és minden egyébéről. Végre is elfogadták a tervezetet, melyben a nagy „Negyvennyolcasok szövetekeze” tagjaitól heti 5 krt kérnek a haza oltalmára. Ezek után pedig a tisztikart választoták még meg s re bene gasta a Pannoniába mentek banketre.

Milyen legyen a december 10-iki tisztujítás.

Debreczen, november 23.

Azok, a kik az új szervezési szabályzatot előkészítették és megalkották abban a feltevésben, abban a meggyőződésben járultak a tisztviselők létszámának és fizetésének feljebb emeléséhez s ez által a város és lakosságának évenkinti körülből 60000 frttal való megterhelhetetéséhez, hogy ezért a nagy anyagi áldozatért jó

közigazgatásunk lesz, sőt, hogy az új tisztviselői kar a város anyagi erejét, bevételi forrásait megfelelőbben felhasználva és kiadásait tervszerűen berendezve, olyan városi háztartást teremtsen, amely mellett nemcsak az új szervezés közigazgatási költségvetésére vissza térülhet, hanem a városi lakosság által évek óta hiába sürgetett közegészségügyi, köztisztviselési, kulturális és egyéb fontos közintézmények is létrehozhatók lesznek.

Ez a feltevés csak abban az esetben valósulhat meg, ha a december 10-iki tisztújításra, a tisztviselői kar megalakításánál kizárólagosan csak a város jól felfogott érdeke, a jó közigazgatás kívánalmái lesznek irányadók. Ha minden állásra az arra legképesebbet választjuk meg s elhatározásunkban sem egyéni tekintetek, sem családi, vagy más összeköttetések által nem befolyásoltatjuk magunkat.

E végből minden áron el kell kerülni még a látszatát is annak egyik mintha csak vagy másik tisztviselői állás már oda volna igérvé, mert ezáltal az alkalmas pályázókat riasztanánk el, sőt ellenkezőleg minden erőnkkel és minden összeköttetésünk felhasználásával oda kell hatnunk, hogy minden állásra mentől többen egyszersmind mentől jobb pályázók jelentkezzenek, hogy decz. 10-én a jók közül a legjobbakat kiválaszthassuk. Ha nem így járunk el, ha nem Debreczen város közérdekét tartjuk szem előtt, akkor a közigazgatás javítására szánt 60,000 forint évenkénti terhet kár volt magunkra vállalni.

Dr. Balkányi Miklós.

A közvélemény.

Debreczen, november 21.

(— A közvélemény és eszközei, a közvélemény igazsága, hatalma, pikáns csemegék, reklám, szenzáció, politikai közvélemény, Csimbók Jancsi a közvélemény gyűjtője, dicőség és bukás. —)

Hogy el ne maradjak a világtól mindennap beleszoktam, úgy a világ helybeli, mint a fővárosi lapokba nézni s mint afféle sok oldalú ember, akit tetszik tudni

minden érdekel, kezdem a vezérezikken s végzem ott, ahol az van rányomva arra a béketűrő papirosra, hogy nyomtatott itt és itt, ennél meg ennél a nyomdatulajdonosnál.

E tudni vágyam s na valljuk meg ösztönös kíváncsiságom kielégítésére naponként kisebb-nagyobb időközökben rendszeren három órát szoktam áldozni. Megtörténik néha azonban, hogy e kíváncsiságom kielégítésére az éjszakai nyugodalmamból kell pár órát kiszakítanom, de a veszteség bőven van kárpótolva az ugynevezett „közvélemény“ szétágazó nézeteiben, melyeken hol nevetek, hol bosszankodom.

Mi is az a közvélemény? . . . Megkísérlem definiálni, bár tartok tőle, hogy a közvélemény fölöntésként képviselői agyon dorongolnak érte, de hát tessék tudni: anyagot adok a kezükbe s melyből ha ők dorongot faragnak — lelkük rajta.

A közvélemény nem egyéb először, mint egy jókora nagy darab papiros, melynek mind a négy oldala tele van nyomtatva. A nyomtatásban kifejezet gondolatok néha valóság, — néha kombináció, — néha tapogatódzáson nyugosznak, de a legtöbb esetben légből kapottak. A hivatott és nem hivatott — ez utóbbiak igen szép számot tesznek — közvéleményi képviselők gyártják a nyomtatott papiros táplálékát, mely tetszés vagy nem tetszés nyilvánításból áll személy, vagy tárgy eszme vagy elvek felett. E tetszés vagy nem tetszés nyilvánítást elnevezik a társadalom közvélemény reprodukálásának.

A közvélemény másodszer a társadalom élő telegrammja, vagy fonográfja — magyarul pletyka. Ez utóbbi a zsurok kedvelt vendége, mely bár rettentő egy alak és óriási nagy hatalom, de mégis szívesen látott mindenhol. Nincs előtte semmi szent, alkot és nagygyú tesz, de el lehetsz rá készülni, hogy a harmadik szomszédnál sárba tipor. A családi élet szentélye, mely boldogságunk édené, ha szájára került el lehetsz rá készülni, hogy rövid időn pokollá váljék. A becsület, melyért egy egész életet át küzdöttél, akna munkája által tépett ronggyá lesz. A

tekintély, melyet szorgalmad s munkáságod vívott ki, ha szájára került, bukásod vonja maga után. Jó barátod hidegségét s ellenséges indulatát ne magadban, hanem a pletykában keresd. Az élő telegramm eme munkája igen gyakran — sőt a legtöbb esetben a társadalom közvéleményének reprodukciójául tolja fel magát s „négy szem“ között mondván folytatja akna munkáját.

Az írott közvélemény eszközei: a papír-, a tinta- és a toll. A papír béketűrő, a tinta fekete-, kék-, vörös-, zöld stb. színű, mint épen azok a gondolatok, melyeknek olvasható képét adják, a toll pedig a létező hatalmak legnagyobbika, mert döntő befolyást gyakorol mindenben, ítéletet mond „elevenek és holtak“ felett. Két élő fegyver, mely jobbra is vág, balra is vág s az általa ejtett seb, ha beleheged is soha be nem gyógyul, sajog mindig és újra meg újra kiújul. A toll avatott kezekben a népek boldogsága, avatatlan kezekben pedig valóságos átok. A toll hatalma előtt reszket igazság és bűn, tudomány és tudatlanság, hazafi és pecsovics; szeretetre nem számít, mert ő sem szeret, tiszteletre parancsol, holott semmit sem tisztel; elvük csak azt tartja: „oderint dum metuant“ — gyűlöljenek bár, csak féljenek.

Hajdan Diogenes fényes nappal égő lámpával kezében kereste az embert s ma a modern és felvilágosodott XIX-ik század utolsó napjaiban mi kezünkbe vehetjük Edison legújabb villamslámpáját, akár a Röntgen-féle sugarakat is, a czéltől, hogy felkutassuk a közvélemények szétágazó elveken nyugvó igazságát. A közvélemények igazsága oly labirint, melyben a jámbor olvasó a fent jelzett lámpák teljes fénye mellett sem találja meg a valódit, csak botorkál és tapogatózik.

Merész ez az állítás de igaz.

A közvélemény organumai — az ujságok mindenike abban a szellemben mondja ki és látja állításai megdönthetetlen igazságát, a milyen irányt és elvet követ. A szabadelvű ez irányban, az ellenzék függetlenségi szempontból, Zichy Nándor a népakarat irányában, Apponyi

TÁRCZA.

Harang kondul...

Harang kondul, busan kondul
Liliomszál a halottja,
Szegény szegény, árva legény
Sírva borul
Zöld leveles koporsóra.

Árva legény bus emléke:
Hőn szerette az a drága;
— Az anyém meg: él a lányka,
S mégis meghalt,
Sívem minden boldogsága.

Kun Béla.

Elkallódott tehetségek.

Irtó és a Csokonai-körnek 1896. nov. 17-én tartott diszülésén felolvasta:

Eötvös K. Lajos.

(Folytatás.)

Megtanulja a csillagászatot, nemcsak de tovább műveli: hasonlókép tovább fejti a fizikai törvények tanát. Kiszámítja és ír külön logaritmust, ennek segítségével végzi csillagászati számításait, melyek ha egyeznek a tudások eredményeivel, akkor ezek jók, különben kiigazítja a szak tudatok megkoszoruzott tételeit. Ir számos értekezletet és egy nagy metahizikai munkát.

Hihetetlen ugy-e? Hát hogy ez az elképzelhetetlen dolog mind való, kegyes engedelmükkel bizonyítani fogom. Egy kedves jelenet elbeszélésével kezdem.

1881-ben Szegzárd Garay emlékünnepe rendezett, az egész irodalmi világ megtisztelő közreműködésével. A fővárosi írókörök képviselői vezérükkel Gyulai Pállal épen nálam időztek, mikor szerényen kopog valaki és tessékelésemre benyit, de restelkedve visszalép. „Jöjjön, jöjjön, urak, bemutatam Önöknek Barát Nándort“. „Barát Nándor?“ Ki sem mondta már nyakában csüng Gyulai a barna láiblis, kék mándlis, bagariacsizmás paraszt embernek, kit a sarokba tuszkol és élénk örvendezéssel faggat: megkapta-e a Szily Kálmán levelét? Hát a Hunfalvy Károlyt? A pesti írók ámulva nézik ez érthetetlen jelenetet, azután engem a másik szobába vonszolnak és tizen vallatnak egyszerre: ki ez az ember?

„Hiszen bemutatam. Vagy úgy: ti nem vettetek tudomást róla? Hát az akadémia 400 arany pályadíjjal koszoruzott és ki is adott egy csillagászati munkát, a melynek számításait Barát sorra korrigálta. Szily már be is jelentette a bírálatot, mely Barátnak ad igazat. Hunfalvy pedig elkérve a logaritmust, melynek segítségével végezte Barát a számításait; e

kéziratban levő nagy mű pontosságáról tesz tanuságot.“

A jó Barát Nándor azért csak dolgozgat tovább. Jellemző, amit tudomány szomjáról ír egy levélben: „Leverőleg hat reám, valahányszor rá gondolok, bogy szellemi teheségeim nincsenek rendszeresen kiképezve, mert csak a normá iskolában tanultam olvasni és írni és pedig ott is csak fél évig. Ellenben tudvágyam oly fokozott állt mindig és áll most is, miszerint elmondhatom, hogy az a szélsőséget képezi. Így történt aztán, hogy időm haladtával képzettségem hiányát is mindinkább-inkább szomoruan voltam kénytelen belátni. Ez alantti képzettségi helyzetemben tudvágyam által ösztönözöttetve, 26 éves koromban elhatároztam magamat önképzés által kiművelni. Ez okból többféle tudományos könyveket szereztem, elkezdvén a biblián, föl egészen a fizika, betűszámítás, mértan, csillagászat- és filozófiáig. Hogy így aztán mi lett az önképzésben eredmény azzal nem igen dicsekedhetem. Gondoló tehetségemet nem mondhatom ugyan szegénynek, sőt inkább mint Beniczky Péter írja:

Az elme nem nyugszik,
Ujra vágyakodik;
Futja világ határait;

a nemzetre hivatkozással, *Kossuth* atyja nevének hangoztatásával stb. stb. És most te kedves olvasóm, ha ezeket mind úgy össze-vissza olvasod, mint én, úgy jársz mint én, kutatod az igazságot s nem találsz, mint én.

(Vége köv.)

Irodalom — Művészet.

* **Legújabb zeneművek.** Rózsavölgyi és társa kiadásában legújabbban megjelentek a következő szép zeneművek: 1. Ábrányi Kornéltól a 7. Magyar Ábránd; zongorára. (Hét csillagkól van a gönczöl szekre. Azért csillag hogy ragyogjon. Nézz rózsám a szemembe.) Ára 3 korona. 2. Szápáry Pál gróf által az 1895. januári művészestély alkalmára szerzett. Eszterházy Mihály grófnénak ajánlott keringő. Ára 2 korona. 3., Pálmay keringő, Herczenberger Dezsőtől. Ára 2 korona. 4., Magyar-Rhapsodia Gaál Ferencztől. (Nem hallottam soha ily bus harangszót, Lekaszáltak már a rétet, Fehér Galamb, Édes anyám, ha bejön. (Ára 2 korona 40 fillér. 5., Kéry Gyulától 6 új magyar dal. (Lehullott egy fényes csillag az égről, Rámparavolt a főbíró, A szomszédban van egy öreg eperfa, Erdőmélyén kakuk madár, Csillag, csillag, fényes csillag, Nem kaesintok biz én minden legényre. Megrendelhetők Rózsavölgyi és társa zeneműkereskedésében és a helybeli könyvkereskedésekben is.

A város jövő évi költségvetése.

— A jog- és pénzügyi bizottság ülése. —

Az új szervezeti szabályzatnak a multkor még el nem döntött sorsára való tekintetből a belügyminiszter prolongálta azt az időt, a melyen belül a közgyűlés tárgyalni tartozik a jövő évi költségvetés. Így maradt le a budget a szeptemberi közgyűlésről s került ez esztendőbeli utolsó rendes közgyűlés napi rendjére.

A jog- és pénzügyi bizottság szombaton délután ült össze, hogy a közgyűlési tárgyalásra javaslattal lássa el az első pótdados költségvetést. Sikerült a bizottságnak tizezer forint törlésével könnyíteni a rendes kiadások milliányi tömegén, miáltal az annyira népszerűtlen közköltő 16%-ról 15%-ra szállítható le.

Sőt azzal a vigasztaló reménnyel kecsgett, hogy a jövedelmi források jobb és ezélszerűbb kihasználása által módunkban áll majd még inkább kevesbiteni a közköltő terhet.

Ebben tökéletesen igaza van a bizottságnak. Csak hogy az új jövedelmi források keresésének szükségét és megtalálásának lehetőségét minden évi költségvetés készítésénél hangoztatjuk; de az akadémikus értékű fejtegetésnél tovább nem megyünk. Egyik másik üresen álló vagy kevés jövedelmet hajtó városi telek jövedelmezőbbé tevéséről is több ízben folyt már hosszú szó- és tintaharcz. A vargaszin felépítése a közgyűlést is foglalkoztatta, de mikor döntésre került a sor, a közgyűlés szépség meghátrált a cselekvés elől.

Ha emlékezetünk nem esal a városi földek kisebb parcellákban bérbeadásais el volt már egyszer határozva. Mégis e határozat meghozatala után, maga a közgyűlés volt az, a mely a Pallag kilencz parcellájának felét egyetlen nagy bérlő kezére juttatta.

Különben a kisebb tagokban való bérbeadástól mi a házi pénztárra nézve a mai mostoha gazdasági viszonyok között kevés közvetlen pénzügyi előnyt reménylünk. Ha mégis e rendszernek minél szélesebb körben való alkalmazását támogatjuk, azt azon általános közérdekből tesszük, hogy ez által minél több gaz-

dálkodni akaró polgártársunknak adjunk módot boldogulása keresésére. — Ezzel emeljük a polgárság adófizető képességét, a mi a közköltő behozatala után hasznára válik a házi pénztárnak is.

Az erdők jobb és ezélszerűbb kihasználására is úgy mutat rá a bizottság, mint amely alkalmas a jövedelmek fokozására és a pótdado lejebb szállítására.

Nem tudjuk, hogy értette ezt az indítványtevő s hogy érti maga a bizottság a jobb és ezélszerűbb kihasználást? Annyi bizonyos, hogy az elmúlt 13 év alatt két ízben szalasztotta el a város egy olyan jövedelmező befektetésnek alkalmát, amely százszázakat vont el a házpénztártól és juttatott magán vállalkozó zsebébe. Értjük a letarolás alá került erdőségekről a fának vasuton való beszállítását.

E drága tanulságból könnyen levonhatná a város a következtetést. Közledik a gázvilágítási szerződés lejárásának ideje és lassankint megéri a tervezett vízvezeték ügye annyira, hogy hozzá lehet és kell fogni a létesítéséhez. Egyiket se bocsássa ki a kezéből a város. Mindakettőt: közvilágítást és vízellátást maga csinálja meg és maga tartsa üzemben. Ha Pozsony és más hasonló nagyságu városok e két közhasznu vállalatból évente 60-90 ezer frt tiszta jövedelmet tudnak kiaknázni, az — Debreczenben sem fog a lehetetlenségek közé tartozni.

*

A jog- és pénzügyi bizottság ez érdekes üléséről tudósítónk a következőket írja:

A gyűlésen *Vértessy István* főjegyző elnököl s jelen voltak a következők: *Ábrahám L., Márk Endre, Balkányi Miklós, dr. Kemény Mór dr., Szabó József, Komlóssy Dezső,*

Egeket meghatja,
Föld gyomrát megjárja,
Ussza tenger vizeit:
Mert nincs oly forgó szél,
Ha véle szárnyra kél,
Ki elérje nyomdokit.

Tehát tervezek sokat, igen sokat; gondolatban jól is jönnek ki, de ha a gondolatokat rendezni kell, vagyis azoknak előadási alakot adni, sok nehézségbe ütközöm."

A nyolczvanas évek elején látogatások és levélváltások gyakrabban összehoztak e rendkívüli tehetséggel. Elbeszélte most Humbolt ural, majd Laplace ural, Pasteur, Newton, Lewes ural, meg a tiszta észtan irójával Kerkápoly ural mérközéseit. Nem egyszer talál műveikben helyreigazítani valót. Newton ural önálló nagy értekezésben polemizál, Comte ur atomelvi bölcelete alapján, a melyre Barát barátunk esküszik. A modern pantheismus apostola lévén, a fő-tisztelendő ur gyanuját sőt vádját vonja magára, hogy ő istentagadó. Meg is idézi a főszolgabíró. „Barát magát bepanaszolta a fő-tisztelendő ur, hogy nem hisz Istent“ „Én? többet hiszek, mint a fő-tisztelendő ur!“ védekezett a pantheista philosoph.

Ime a „Világmindenségről“ néhány száz iven megirt nagy munkájának tartá-

lomjegyzéke. (A nagyérdékü levelet, melynek e jegyzet mellékletét képezte, hamarjában nem találtam költőzködés folytán rendezetlen magánirataim között meg.) És itt mutatok fel egy levelet, mely a csilagászok által megoldhatatlannak állított probléma megfejtési módját írja le.

Hogy nincs Barát Nándor előtt megoldhatatlan problema, beismerte maga, Kerkápoly Károly, a Hégesi bölcelet genialis művelője is. Egy alkalommal kérdezi tőlem! „Mi ujság Tolnában?“ Nagy ujsággal szolgálhatok, — feleltem. Ozórán ismerek egy embert, ki megértette kegyelmes uramnak a „Tiszta Észtanát“. „Lehetetlen!“ tört ki a csodálkozás Kerkápoly-ból. „Százszor is elolvastam, átgondoltam, de mert már értem és magamévá teszem“ volt a paraszt philosoph nyilatkozata.

*

Minő szétforgácsolása az istenadta fényes tehetségnek! Menyi szétszórt pásztorfűz a tudományok végtelen mezején. Mintha a halottak estéjének kivilágítását szemlélnék: minden fölesillanó mécs-, gömb- vagy fáklýaláng csak veszteségünket világitja meg. Helyrehozhatlan veszteségeit a magyar tudománynak és mű-

vészetnek. Lesz é föltámadás az elkallódott tehetségek nagy temető kertjéből? Ha predestinálva volt e tehetségek elvészése, a Gondviselésnek abban is az emberiség javát munkáló ezélszatának kellett lenni. Nem lehet az más, mint megenyhítő intelem, hogy az istenedta tehetségeknek hivatásuk szerint kiképzésére a társadalom iskolákat állítson. A vidékek góczpontjain minél több és mentől többféle iskolát, — Debreczenben, a nagy magyar alföld góczpontjain, az „iskolák“ városában, „Csokonai Vitéz Mihály szülőföldén a legtöbb, legkülönfélébb, legjobb iskolákat!

Wlassics minister a nemzeti közművelődés hátrányának és a magyar közélet hibájának jelentette ki, hogy az iskolai politika csupán tárczapolitika eddig nálunk. Tegyük egyetemes politikai ezéllá és eszközzé az iskolakérdést, tegyük ezt a társadalom legfőbb érdeklődése tárgyává. — Vallja tehát ezt a mi Csokonai körünk is vezérelvének a közművelődés többi tényezője mellett: akkor nem fogják többé nemzeti veszteségünket és hazafiui panásunk tárgyát képezni az elkallódott tehetségek.

Zádor Lajos, Nagy Ferencz, Szilágyi Károly, Király Ferencz dr., Király Gyula és Varga Károly jegyző, mint előadó.

A tanácskozásnak egyetlen tárgya volt: az 1897. évi költségvetés, amelynek tanulmányozásával már a multkor három tagu küldöttség bizatott meg, amely Márk Endre Komlóssy Dezső és Zádor Lajos urakból állott. Ez a bizottság a következő jelentést terjesztette elő:

„Az előirányzat kiadási tételei közül a III. czim 13. tétele alatti költségvetési hiány fedezete czimén felvett 7091 frt 36 krt., az V. czim alatti 2 tétel alatt lovászok fizetésére 3000 frtal előirányzott összegből 800 frtot, végül a VII. czim 4. tétele alatt építkezések és épületek javítására előirányzott 20,000 frtból 2000 frtot törleendőnek tartunk s különösbbe kiemeljük, hogy ez első helyen említett 7091 frt 36 krt. teljes fedezetet fog nyerni abban, hogy a város ellen betáblázott kölcsönnek kamatai után az általános jövedelmi pótdadó a kincstár által levonatik, a pótdadó czimén kiírt, illetve költségvetésileg előirányzott kiadási tételek legnagyobb részben elenyésznek.

Jóllehet kiküldetésünk körébe nem lett felvéve, de mint a jog- és pénzügyi bizottságnak tagjai feihivandónak tartjuk a városi közgyűlés után a városi tanácsot arra, hogy a házi pénztár jövedelmeinek fokozása és így a községi pótdadónak lehetőleg kevesbítése szempontjából a város egyes vagyoni részeit igyekezzenek minél jövedelmezőbbé tenni ilyenek például a városi értékes, legnagyobb részben üresen álló telkeknek a legsürgősebb értékesítése; ez közegészségügyi és szépítés tekintetből is halaszthatatlan. Ilyen továbbá a városi azon földeknek, a melyek haszonbérbeadás után, értékesítetnek, olyan módon jövedelmezőbbé tétele, hogy egyes nagyobb parcellák kisebb részletekben bocsátandók árverés alá, a mi által a haszonbérleti kívánók versenye nagyobb mértékben lesz elérhető, mint nagyobb területeknek árverése alá bocsátása által. Természetesen az utóbbi módozatok alkalmazandó, a hol a gazdasági viszonyok s különösen a talaj minősége a részletekben való szétosztás megengedik.

A bizottság a jelentést egész terjedelmében elfogadta s azután pontonként tárgyalta a kiadási rovatot. Ezuttal csak ezzel végzett. A küldöttségi jelentésben foglalt javaslatokon kívül dr. Király Eerencz is tett indítványt a jövedelmek emelésére. Az erdők okszerűbb kezelését és jobb kihasználását kívánja, nemcsak azért, mert ezen nagy kiterjedésű erdőtestek okszerű kihasználása nagyobb jövedelmet biztosíthat, hanem azért is, hogy a jövedelmek gyarapodása következtében a pótdadó lejjebb szállítható legyen. A bizottság ez irányban is utasítást kér adatr a tanácsnak.

Márk Endre azt a szintén elfogadott indítványt tette, hogy a mennyiben a köntendő bérleti szerződések nagyobb bevételt eredményeznének, jövőben azoknak megfelelőleg irányoztassanak elő bevételek. —

A könyvnyomda rovatánál dr. Balkányi Miklós indítványára javasolni fogják a közgyűlésnek, hogy a tanács küldöttséget bizzon meg, amely kellő tájékozottságot végett a pénzügyi és anyagszámadásoknak egymással kombinálása mellett kimutatást terjeszzen elő arra nézve, hogy ezen üzlet fenntartása mibe kerül; vala mint tegyen javaslatot arra nézve is, hogy a nyomda jövőben mi módon volna kezelendő.

Végül a főszámvevő kérésére bevették a rendkívüli kiadások közé a szőlő és bortelemelő szövetkezet részére megszavazott 5000 frt utolsó 1000 frt részletét és a baba képző iskola 1000 frt lakbérét.

Ezek után a rendes kiadások összege 1,065,693 frt 41 krtban (a főszámvevői javaslatban foglalt 1,075,784 frt 79

kr. helyett) a rendkívüli kiadások összege pedig 47965 frt helyett) 29965 frtban állapítottait meg.

A rendes költségvetésnél 72764 frt 32 kr. hiány mutatkozik. A hiány fedezetére a bizottság a főszámvevő által javasolt 16% helyett 15% pótdadó kivetését indítványozza.

Táviratok.

— A Debreczeni Ellenőr sajtatüdösítőjétől. —

Orosz-francia szerződés.

Budapest, november 23. Párisból távirják, hogy a „Paix“ szerint a czár és Faure elnök között létrejött szerződés szövegét legközelebb közzé teszik.

A szocialisták sétája.

Budapest, november 23. A munkások, szocialista hívek, tegnap több helyen gyűlést tartottak, hogy aztán onnan a törvény által betiltott sétájukra menjenek. Az Andrassy-uton, köruton hármassával, négyesével jártak-keltek és eléggé csendesen viselték magukat. Csoportosulás csakis a Vörösmarty-uteza sarkán történt, de itt is békésen oszlottak széjjel a csoportosulók, a mikor a rendőrség felszólította őket erre. Mindössze 4 előállítás történt a rendőrség részéről.

Az eskütéri hidépitése.

Budapest, november 23. Az új eskütéri-hidépitési munkálatait már megkezdették. Az eskütér sarkán, a belvárosi templom előtt, hozzáfogtak a furáshoz. Az elkorított helyen egyszerű furógépek segítségével dolgoznak. A munkálatokat sokan nézik.

Kilrtott család.

Budapest, november 23. Drezdából sürgönyzik, hogy Uhlmann Ferencz liszt nagy kereskedőt nejével és három gyermekével halva találták lakásán. Mint a távirat jelenti, öngyilkosság esete forog fenn.

Keleti zavarok.

Budapest, november 23. Athenből írják, hogy a langovani görög templomba bolgárok törtek be s követelték, hogy a misét bolgáruul tartsuk. Nagy zavar támadt s daczára a szaloniki metropolita tiltakozásának a rendőrség a templomot bezáratta.

NAPI HIREK.

— A jóváhagyott szervezet. A november 17-iki közgyűlésen módosított, de már október 28-án jóváhagyottnak kijelentett szervezeti szabályzatot a belügyminiszter a jóváhagyási záradékkal is ellátva tegnap további eljárás végett visszaküldötte a város közönségének. Csupán a szervezeti szabályzathoz csatolt számadási mintákat tartotta vissza, melyek még elbírálás alatt vannak.

— Tisztújítás előtt. A közeledő városi tisztújítás mozgalmi mind szélesebb körben vernek hullámokat. Szombaton d. a. Nemes Kálmán, Komlóssy Dezső és Zádor Lajos bizottsági tagok meghívása folytán közel hatvan bizottsági tag gyűlt össze értekezletre, amelyen kívánatosnak mondták ki azt, hogy a fölemelt javadalmazások mellett a fokozott igényeknek megfelelő tisztikart nyerjen a város közönsége. E czélból ohajtja az értekezlet, hogy különösen a főbb állásokra minél szélesebb körből pályázzanak kiválóbb képességű egyének. A jelen voltak abban

is megállapodtak, hogy a pályázat lejártáig senkinek sem tesznek kötelező ígéretet. Ennek a törekvésnek visszhangja dr. Balkányi Miklós ur czikke, amelyet mai számunkban közlünk.

— Márk Endre alapítványa. A debreczeni kollegium és a tiszántuli ev. ref. egyházkerület ujonnan választott ügyésze, Márk Endre, a főiskola iránt érzett hálája jeléül, a mely főiskolának ő is növendéke volt, az egyetemre fejlesztésre már előbb tett 500 frtos adományához újabb 500 frtot ajánlott fel, a mit a kerületi közgyűlés elismeréssel vett tudomásul.

— Városi közgyűlés. A novemberi városi közgyűlést 26-án csütörtökön tartják meg. A tanács holnapi teljes ülésében készíti elő a közgyűlés napirendjére fölvetett tárgyakat.

— Iskolaszéki tagok választmánya. A debreczeni római katolikus egyház tegnap választotta meg az iskolaszék kilencz tagját szavazás után. A szavazás reggel kilencz óratól délután öt óráig tartott a Therezianumban Unger Gusztáv elnökléte alatt Váczy János, dr. Rothschnek Emil, Tárkányi Péter, Wolafka Antal tagokból és Pápay János jegyzőből álló bizottság előtt. Összesen 96 szavazat érkezett be s rendes iskolaszéki bizottsági tagokul a kisorsolt Ferenczy Elek, dr. Gajzágó Béla, Gaszner Károly, dr. Irinyi István, Kernhoffer József, Körner Adolf, Rickl Géza, Serly Ede és Szedlák József helyébe megválasztattak rendes tagokul: Siegmeth Károly, dr. Irinyi István, Kernhoffer József, dr. Derekassy István, Körner Adolf, Eritz Ernő, Ferenczy Elek, Sepsy Dezső és Donogán István. Póttagok lettek: Rickl Antal, Boczán Elemér, Gaszner Károly Kugler Mihály, Leszkai Ferencz, dr. K. Szalay Béla, Varga Lajos, Szedlák József és Antolovits Gyula.

— A debreczeni iparos kiállítók értesítettnek, hogy kiállítási tárgyaik a debreczeni állomás vasuti raktáraiba megérkeztek, a hol is azok a kiállítóknak, vagy igazolt megbizottaiknak folyó hó 24-ikén reggeli 10 óratól kezdve délután 5 óráig kiadatni fognak. — Felhívjuk ennél fogva az érdekelteket, hogy máha darabjaik átvétele végett a jelzett időben és helyen jelentkezzenek. Debreczen 1896 nov. 23. A kerületi kiállítási bizottság.

— Egyházi értekezlet. A tiszántuli egyházi értekezlet világi elnökének Kovács Ferencznek s egyházi elnökének Lukács Ödönnek hirtelen bekövetkezett halálával nagy rázkódásnak volt kitéve. A súlyos veszteségekhez járultak az ezredévi ünepségek mozgalmi. Ezek miatt ugy látszott, mintha elalvó földre jutott volna a nagy lelkesedéssel megkezdett ügy. De ez csak látszat volt. Az értekezlet jelenlegi vezérei: Simonffy Imre világi és Balogh Ferencz egyházi elnökök lelkesedéssel vették kezükbe az elejtett fonalat. S most a kerületi gyűlés alkalmából összehívták f. hó 20-ra a nagy választmányi gyűlést. E gyűlés rendkívül érdeklődés mellett folyt le. Elnökök voltak: Simonffy Imre és Balogh Ferencz. Helyettes jegyző dr. Bartha Béla. Jelen voltak rajtuk kívül: Kiss Aron püspök, gr. Degenfeld József egyh. ker. főgondnok, gróf Degenfeld Sándor, Széll Kálmán, Szabó János, Zsigmond Sándor, Nagy István, Segesváry József, Biky Károly, Sütő Kálmán, Csermák István, Görömbei Péter, Doroghy Lajos, Dávidházy János esperesek, Farkas Antal dr., Márk Endre, Garzó Gyula, Tabajdy Lajos, Gergely Károly, K. Tóth Kálmán, Némethy Lajos, Kiss Albert, Soltész László, Csiky Lajos, György Endre, Bacsoni Lajos dr., Fráter Barna, Nagy Zsigmond dr., Szele György, Györy Lajos. A választmányi ülés mely részvétét fejezte ki buzgó egyházi elnöké-

nek, Lukács Ödönnek megdöbbentő hirtelenséggel bekövetkezett halála fölött s emlékét jegyzőkönyvében megörökíti. A pénztári állásról Zsigmond Sándor pénztáros jelenti, hogy az alapító tagok száma 16, a rendes tagoké 179; a készpénzkészlet — a 23 frt 90 kr. időközi kamattal együtt — 990 frt 60 kr. — A jövő évi közgyűlés helyéül a választmány a szatmár-németi testvéregyházak régiebb s most Tabajdy Lajos által megújított meghívása alapján Szatmárt állapítja meg; a közgyűlés valószínűleg május hóban fog megtartatni; egyébiránt az elnökség a vendéglátó testvéregyházzal egyetértőleg fogja a határidőt, mindenestre a tavaszi kerületi közgyűlés utánra megállapítani. A választmány egyúttal köszönetet szavazott a szatmár-németi ref. testvéregyháznak szíves meghívása megújításáért. — Balogh Ferencz nagyfontosságú írásbeli indítványt olvasott fel az egyházkerületi értekezlet egész szervezetének, céljainak, működésének ujjaalakítására vonatkozólag. Az indítvány megvitatása s véleményes jelentés beterjesztése végett Balogh Ferencz elnöklete alatt Csiky Lajos, Kiss Albert, Puky Gyula, Dicsőfi József, Zsigmond Sándor, Ujfalussy Béla, Görömbei Péter, Márk Endre és Bartha Béla tagokból álló bizottság küldetett ki.

— **Arany-lakodalmom.** Egy tiszteletreméltó debreczeni polgár házaspár tartotta szombaton este a félszázados boldog együttélés ünnepélyét, aranylakodalmát. Polgár Nagy Mihály 78 éves és Horváth Zsuzsanna 73 éves debreczeni születésű lakosok ezeltől 50 évvel keltek egybe itt Debreczenben. Szombaton este 1334 sz. cserepes-utcai házukban adta rájuk 50 év után újra Könyves Tóth Kálmán ev. ref. lelkész az egyházi áldást és tartott ez alkalomból megható szép beszédet. A szép ünnepélyen a jubiláns házaspár felnőtt gyermekei (Sándor, Julianna Varga Istvánné, Gábor, Mihály, István és Zsuzsanna, Bencze Mihályné), unokái és rokonságán kívül jelen voltak idős és ifjabb Csanak József, özv. Láposy Mihályné. A családi ünnepélyt gazdag lakoma fejezte be, mialatt az idős házaspárra sok felkészítő hangzott el.

— **Az első kapavágás.** Az alsó nyírvizek lecsapolására tervezett csatornahálózat kiépítését Berger Jenő helybeli tekintélyes építész-vállalkozó még a múlt héten megkezdte 400 munkással. Holnap pedig meghívott előkelő vendégek jelenlétében ünnepélyes kapavágást tart a közeli habagosi határban. Délben nagy áldomást rendez a Bika szállodában.

— **A kiállítási kitüntetések** című cikksorozatunk közlése mai lapunkból tárgyhalmazz miatt maradt ki. Holnap hozzuk a következő folytatást.

— **Katalin táncestély.** Tegnap este zajlott le a „Bika” szálloda disztermében az iparos ifjusági önképző egyesület által rendezett Katalin táncestély, a mely tekintve a bálozásra még korai időt, szép sikerrel végződött. A fiatalság fesztelen jó kedvvel tánczolt egész a késő reggeli órákig Dajna Balogh Bandi és fia kiváló zenekarának játéka mellett. Az első négyest mintegy 50 pár tánczolta.

— **Rendőri hírek. Bolt feltörés.** Az éjjel még eddig ismeretlen tettes az udvaron át behatolt Deutsch Albert Hatvan-utcai fűszerüzletébe s a fiókban talált 6--8 forintnyi összeget ellopta. Azután megugrott. A rendőrség nyomozza. — **Öt év után.** Gólyás János öt év előtt megszökött Nyiregyházán lakó feleségétől és öt gyermekétől. Ma reggel véletlenségből összetalálkoztak. A vad ember feleségét teljesen összeverte. A hüvösre került. **Megvert detektív.** Moskovitz rendőrügynök az éjjel Halász Mihály hatvan-utcai korcsmájába kötelességből benézett. A korcsmáros a csavargónékból álló vendégsereg által feltü-

szelve, neki ment a detektívnek s megverte. Az ügyet áttették a kir. ügyészséghez. — **Elvesztett.** Tegnap délután egy női arany óra a földtérten elveszett, a megtaláló szíveskedjék a második kerületi kapitányságnak átadni.

— **Szegény iskolás gyermekek felruházása.** Hegyek és völgyek elmúlnak, de a te jószágod nem távozik soha a föld színéről, óh Örökkévaló. A lánglelkű próféta eme szavai jutottak eszembe ama lélekemelő ünnepélyen, amely f. hó 22-én lefolyt azon alkalommal, a midőn az irgalom és könyörület kezét fogva a humanizmussal, 50 szegény és árva gyermeket ruházott fel tetőtől-talpig, hogy a tél dermesztő hidegétől ne szenvedjenek, hogy az iskolába való járásban gátolva ne legyenek. Ama szegény istenadta árvák örökműnyei, nekem a meghatottság könnyeit csalták szemeimbe. — Jól esik a léleknek ama tudat, hogy eme materialisztikus időben, a midőn az önzés és az anyagiasság oly nagyon hatalmába kerítette az emberek szívét; mégis akadt évről-évre humanus ember, a ki magáévá teszi a szegény ügyefogyott árvák bajait, s gondoskodik azok felruházatásáról. — Darvas Izidor ur, a Grescham titkára és az izr. iskolaszék pénztárosa, az idén is fáradságot nem ismerő ügybuzgalommal és odaadással gyűjtötte össze a szükséges összeget és 50 szegény iskolás gyermek, fiu és leány kapott jó meleg téli ruhát. A jó Isten, aki az árvák különös gondviselő atyja, fizesse meg neki e szép és humanus cselekedetét. — De áldja meg a mindenható mindama jó lelkű adakozókat is, akik kegyes adományaikkal hozzájárultak, hogy az idén is felruházhattuk iskoláink szegény sorsu növendékeit. A ruhakiosztás ünnepélyes aktusára megjelentek az iskolaszék és az előjáróság tagjai, u. m.: főtisztelendő Krausz Vilmos főrabbi, iskolai felügyelő, Sorger József iskolaszéki elnök, Katz Jakab iskolai gondnok, Drucker Mór hitk. alelnök, Darvas Izidor iskolai pénztáros, Weisz Sándor hitk. pénztáros, Schwarz Vilmos hitk. ellenőr, Schwarz M. L. stb. — Krausz Vilmos főrabbi lendületes beszédben mondott köszönetet a pénztárosnak, gondnoknak, az iskolaszéknek és minden adakozóknak, akik elősegítették a nemes célt. Egy leány s egy fiuiskolai tanuló társaik nevében mondott köszönetet. Simonovits Dezső fiuiskolai igazgató a tantestület nevében mondott köszönetet a nemeskeblű uraknak. Amennyiben eddig még nem folyt be annyi pénz, amennyibe a kiosztott ruhák kerültek, az iskolai pénztáros ur folytatni fogja a gyűjtést. Az adományok hírlapilag nyugtáztatni fognak. Kuthi Zsigmond leányiskolai igazgató.

— **Az őszi segélygyűjtés eredménye.** A folyó hó 11. és 12. megejtett őszi segélygyűjtés alkalmával ev. ref. főiskolánk részére készpénzben összesen 711 frt 68 kr. gyűlt be. Ebből az összegből 502 frt 31 kr. a főiskolai tápintézetet, 209 frt 37 kr. pedig a szegénytanulók pénztárát illeti. A tápintézet részére adományozott 502 frt 31 kr. utazásként imigy olszik meg: Csapó-utca 62 frt 65 kr.; hatvan-utca 72 frt 50 kr.; Kossuth-utca 72 frt 67 kr.; Péterfia-utca 86 frt 37 kr.; piac-utca 125 frt 45 kr.; Varga-utca 82 frt 67 kr. Terményekben begyűlt 684 kg. kétszeres buza, 53 kg. szemes tengeri, 1984 kg. csúsz tengeri, 148 kg. burgonya, 1 kg. sárga paszuly, 4½ kg. rizskása, ¼ kr. szalonna, 1½ kg. liszt. Midőn ezekért a nagybecsű kegyes adományokért városunk polgársága előtt főiskolánk kormányzóságának hálás köszönetét tolmácsolni szeretném van, egyszerűen bátorodom főiskolánkat továbbra is ajánlani polgárságunk áldozatra kész jótékonyágába. Kelt Debreczenben 1896. november hó 23-án, Sass Béla a főiskola akadém. igazgatója.

S z i n h á z.

* **Mikádo.** Vig operette; szövege Gilberttől, zenéje Sullivan Arthurtól. A darab Japánban játszódik le s ezen körülmény adott alkalmat a szövegírónak, hogy európai szokásainkhoz képest oly furcsa jeleneteket és helyzeteket szőhesen a mese közé. A furcsa azonban a szépnak egyik válfaja, azért hogy valami furcsa, az aesthetika törvényei szerint lehet nemes és rokonszenvet keltő. De a mikádo furcsaságai nem sorolhatók ide s úgy látszik a librettista nem is aspirált maradandóbb benyomásra, mert az egész darabot népies, a modern angol színpadoknak való bohózzattal tömte meg s e czélzatot a karzat hálás közönsége zajos rivalgások között ismerte fel, sőt Follinus-coupléira tetszésnyilvánítása oly mérvet öltött, hogy a darabot nyílt jelenetben kelle megszakítani.

Annál alkalmasabbnak kínálkozott e különleges tárgyú szöveg a zeneirő részére, ki a helyzeteket kiaknázva élénk, kedves, hogy úgy mondjuk szellemes zenőtlekkel illusztrálta a jeleneteket. Nincs mélyebb eszméje, nincs valami különös értéke ennek a zenének, — de nem is komolykodik, hanem friss, eredeti motiumaival, mozgékony rithmusával kellemesen tölti be az egész estét. Annaira eredeti, annyira ment minden reminiscentiától, hogy nem is tudjuk, melyik mesterhez lehetne hasonlítaniuk; legközelebbi rokona Delibes lehet.

A szerepek közül egyet sem lehet hálátlanak minősíteni, amint hogy tulajdonképeni hőse sincs a darabnak. Minden egyes szereplőnek bő alkalmat nyílt jöveteletni azt a visszatetsző benyomást, melyet az idegenszerű formátlan japáni costümök s a stylszerű, farszító mozdulatok szültek. E körülmény sokat levont a hatásból s az elite-közönség e miatt csak gyéren adta jelét tetszésének, de mikor aztán adta — az őszinte volt.

A szőke Nanki Poo, B. Ruzsinszky Ilonának nem a legjobb szerepe. Az ő hangterjedelméhez ez a szerep nagyon korlátolt s csak elvétve volt alkalmat ezüstös hangját egy-egy futamban ragyogtatni, de egész terjedelmében kibonthatni a belépő árián kívül nem volt alkalmat.

Nyomban utána következett Kaposi Józsa, kinek a Jum-Jum viszont egyike legkiválóbb szerepének. Elemében volt, kedvvel énekelt. Solója és B. Ruzsinszkyval énekelt kettőse osztatlan sikert aratott. Szende Anna szerepe tulnyomóan a mélyebb fekvésű hangokra szorított. Jól sikerült ensemble-jei voltak. Ez alkalommal jóakaróan figyelmeztetjük őt, hogy okuljon a quartett sikerén, mely főként az egységes, egymás iránt kiméletes hangmérsékletnek köszönheti diadalát s most könnyen őt érhetne volna az a veszedelem, hogy az első sopran elnyomja a mindég halkabban jelentkező altot.

A harmadik testvér Szabó Irma volt. Igénytelen feladatát megelégedésre töltötte be.

Locsarekné, — kit tisztelői tréfásan a nemzet második pacsirtájának nevezének el — nagyon deréken viselte magát. Oly hévvel játszott, hogy talán tulzásnak is mondható, de az osztatlan rokonszenvtől kísérve, mint mindig — ezuttal is kivette részét, még pedig jócskán a tapsból. Duettje Sziklayval, mely különben a darab zenei részének kiemelkedő pontja meg is ismételtetett.

Sziklay és Beczkóy alakításai igen jók voltak. Szívesen jelentjük ki, hogy e két színész a társulat legügyesebb férfitagjai közé tartozik.

Follinus és Pisch-Tusch ellen sincs panaszunk.

A karok, különösen a férfikar dicsé-

retet érdemel, csak lehetne némi tekintettel arra, hogy az illuziót nagyon rontja, ha a kar személyzet közül öles alakok emelkednek ki.

A rendezés nagy gonddal történt, de a karszemélyzet mozdulatainak több egyöntetűséggel kell történniök, mert ezek a gépies gesztosok adják meg a japáni jelleget.

Dicséretet érdemel a dekaratió stíluszerű volta is. A színpalakat Beczkóy festette.

Sanstort.

(P) Szombaton és vasárnap este Sulliván bájos zenéjű operettje „A mikádó” került színpadra mindkét este zsúfolt ház előtt. Az előadás — leszámítva, különösen ez első estén egy kis szerep nem tudást — igen jó és élvezetes volt; a darab kiállítása, a rendezés oly szép volt, hogy bátran fölvehetné a versenyt a fővárosi kiállítással és rendezéssel. A karok is igen szépen voltak betanítva s énekük úgy, mint mozgásuk élénken emlékeztetnek a japániak naivságára.

B. Ruzsinszky Ilona (Nanki Poo) szép hangjával gyönyörűen adta elő énekszámait s nagy műélvezetet szerzett a közönségnek, melyért aztán sűrűn tapsolták és sokszor hívták lámpák elé.

Follinus (Mikádó) az ő kedves humorával pompásan játszotta meg szerepét, nagy derűtséget kelte; coupléját sokszor meg kellett ismételn, utóljára is kifogyott a verséből s a karzat tombolását igen ügyesen hallgattatta el.

Kaposi Józsa (Jum Jum) Szende Anna (Pitti-Sing) Szabó Irma (Peep Bo) a három testvért igen kedvesen személyesítették s mintegy versenyre keltek, hogy melyikük tud szebben énekelni, persze e versenynyel a közönség nyert élvezetben különösen a Madrigál oly szép volt, hogy az ezért nyert taps tüntetés számba ment. A zenekarnak is dicséretére legyen mondva, hogy a pianókat kellőképpen betartotta s így a szép éneket egész tisztaságában élvezhették.

Katishát az első estén Loesarekné, második estén Kállay Lujza játszotta. Loesarekné komikuma erősebb a Kállay L. alakítása kissé komolyabb volt; mindkettő azonban teljesen megfelelt a darab szellemének s ügyességükért mindketten sok tapsot arattak.

Széklay (Kokó lord) is kitűnő volt, valamint Beczkóy is pompásan alakította a legfőbb minden egyéb szerepét.

Vasárnap délután gyermek és népelőadásul Szigetinek régi jó népszínműve „A eszmadia mint kísértet” került színpadra elég szép számu közönség előtt.

Püspöky Imre (Sass István) force szerepében kitűnő eszmadia volt. Ennek a szerepnek ilyen jó képviselőjét Zöldi óta nem láttuk színpadunkon. Természetes játék, s kiváló alakító képessége jellemzi őt s teszik játékát előtűnk kedvessé.

Rubos Árpád (Miska) megszokott ügyességével adta a szerelmes inas szerepét, kapott is tapsot bőven.

Szabó Irma (Zsuzsi) elemében volt szépen játszott.

A többi közreműködők is kifogástalanok voltak és sűrűn hangzott fel a taps és számtalan kihívásban részesültek.

A fővárosi lapok utóbbi időben ugyan csak csipkedik Debreczont s ennek közönségét azokért a kritikákért, melyekkel lapjaink a „Csak párosan” című darabot leborongolták.

Persze fővárosi kollégáink azt hiszik, hogy a mi kritikáink háta megett egész nagy közönség áll. Pedig esalódnak, mert

hiszen ma már tudjuk, hogy a páros bérlők aláírását indítottak meg, hogy a darab nekik is előadassék.

Ezenkívül Komjáthy színigazgató a tegnapi napon következő levelet kapta:

„Tekintetes Komjáthy János színigazgató urnak. Helyben.

„A debreczeni „Reggeli Ujság” álszemérmeskedése úgy látszik levette önrel a műsorról a „Csak párosan” című bohózatot. Nagyon sokan vagyunk pedig olyan színházba járó emberek, akik ezt a francia bohózatot élvezni akarjuk, mert szép az az „Othello” produkció is, de arra ma-holnap csak a professorok és kritikusok fognak eljárn. — Kedves direktor ur! ne kényszerítsen bennünket, hogy Budapestre, vagy más városba kelljen elzarándokolnunk, hogy láthassuk azt a megkövezt darabot. Tíz telházért jót állunk, ha kell előre kibéreljük a nézőteret; — sőt kötelezőleg megígérjük, hogy ha a „Csak párosan” megkapjuk, minden két előadás után beveszünk egy-egy Shakespeare-t is. Tisztelettel sok színházba járó és párosbérlők.”

* Nagyváradai vélemény szintársulatunkról.

A Komjáthy, Leszky, Megyeri trio, a nagyváradai nyári szinkörért pályázó három igazgató szintársulatai fölött már megindultak a vélemény nyilvánítások. A nagyváradai színiügyi bizottság ugyanis kimondotia, hogy a három szintársulat teljes megismerése végett jónak látja a bizottság egyes tagjainak Debreczenbe, Aradra, Kolozsvárra utaztatását, hogy a bizottság aztán a közvetlen szemléletből szerzett információ alapján teljes objektivitással és tájékozottsággal hozhasson ítéletet a jövő hónapban meghirdetendő pályázat fölött. — A színiügyi bizottság tényleg már a napokban utra kél s hogy annak tagjai némileg előre informálva legyenek, a „Szabadság” című lap megbizta segéd-szerkesztőjét, hogy előzőleg tekintse meg a társulatokat. Mint lapunkban már említettük az illető hírlapíró meg is jelent Debreczenben és széleskörű lapjában tegnap tette közzé itt szerzett tapasztalatait. Nem arrogál sorainak kompetens jelleget — ugymond — a szőnyegen forgó kérdésben, csupán skiccekben, pillanatnyi fotografiákban mutatja be a társulat tagjait s rövid megjegyzéseket ír az előadás és művezetésről. Először is konstatálja, hogy a három társulat közül legnagyobb a mienk, beszámol a személyzettel. Aztán így ír: „A társulat személyzete határozottan erősebb a drámainál. — Főerőssége a társulatnak, hogy B. Ruzsinszky Ilonában olyan hangu primadonnája van, mint a minő nemcsak amásik két pályázó direktornak nincs, de R. Réthy Laurát kivéve nincs az egész vidéken. Koloratur énekesnő az Isten kegyelméből s a maga tehetségéből és szorgalmából. Páratlan a hangja, páratlan az énektudása és innen magyarázható az a rajongás, melylyel iránta az egész debreczeni közönség viseltetik. Ami a játékot illeti arra tehetnének egy pár megjegyzést, de hát olyan gyönyörű ének mellett még perpekt játékot is követelni, nem lenne egy kicsit sok vidéken? A Bör egér Rozalindájában hallottam, melyet valóban bravurral énekelt s különösen a II. felvonás magyar dalait énekelte annyi bensőséggel, szívvel és lélekkel, hogy majdnem az egész színház közönségét sírásra indította.” Szól aztán a többi énekesnőkről. Szendéről, mint igazi színésztemperamentumról, Kállayról, mint aki szép alt hangját minden partijában sikerrel érvényesíti s Kapossy Józsról, akinek a vidéki énekesnők között már jó neve van,

szépen énekel s jól játszik. Szabó Irmát, mint szép reményekre jogosító naivát említi, Kiss Irént, mint a javából való salon komikát, Halmy Margitot, a kedves baba, szalon-szubrettet, Loesareknét, aki a váradai közönségnek is jóismerőse s évről-évre fiatalabb, Follinuszné és Német J. társalgási és anyaszínésznőket. A férfiak közül első helyen Komjáthyt említi, ki a színpadon mint hősszerelmes arat babérokat. Aztán Follinuszt dicséri meg, aki Frankot anyi új érdekes vonással alakította. Vágót, Szilágyit, Békéssyt, Vidort, Püspököt, Barthát, Benedeket emeli ki még. Befejezi arról, hogy a közönség szereti Komjáthyt, meg is érdemli. A művezetést maga teljesíti. — Sokat tapasztalt direktor, nem önfejű, a közönség érdekeit mindig figyelemmel tartotta. Összvéleménye: „A debreczeni szintársulat jól összetanult, fegyvelmezt társulat, mely mindenkor összevágó előadásokat nyújt. Ennél többet nem. Igazi művész tagjai kettőt-hármat kivéve nincsenek, úgy, hogy előadásaik a közönszerűséget alig haladják felül, de azon alul sem maradnak sosem”.

* Az igazgató figyelmébe.

Nem panaszképen szóllalok fel, mert hiszen meglehetünk elégedve a Komjáthy társaságával, hanem új igazgató lévén, a debreczeni viszonyokat nem ismerheti eléggé. Ez pedig abban áll, hogy a páros és páratlan bérlők részére a beosztás nem mindig sikerül. Míg a páros bérlők pénteken bár igen jó előadásban. Shakespeare „Othello”-ját kapták, kedden ismét Shakespeare-i darabban gyönyörködhetnek „Makrancos hölgy”-ben, melyugyan vigjéték, de épen oly sok ordítózással megvakva, mint akármelyik tragédia. Aztán kapjuk Csiky „Öröktörvényét”, végre vasárnap „Liliomfi”-t, mely ugyanez jó darab, de elavult. Most nézzük a páratlan számu bérlők heti műsorát. Ma „Falu rossza” népszínmű (a páros szám az egész évadban nem kapott népszínművet). — Szerdán „Üdvöske”, Szombaton premiére-képen: „Az öreg” Follinus vigjátéka. De Vasárnap már nem ismételik meg az Öreget, a páros szám pedig várhat rá, mint a „Csak párosan” megismételése holott nem lehet tudni vajjon a Budapestben jó sikert kivívott „Öreg” tetszeni fog-e valamely iczi-piezi kritikusknak a ki *Kutyabagason* már jobb és erkölcsösebb előadásokat látott mint Debreczenben. Kérjük azért a különben kitűnő igazgatót, hogy a darabok beosztására több figyelemmel legyen.

Páros számu bérlő.

Georg Sand szerelme.

Két rég behantolt sir lakóinak álmát zavarja, háborgatja meg a kegyelet nélkül való kíváncsiság. Régi, bizalmas leveleket tesznek közzé a párisi lapok, két halhatatlan poéta szívnek édes, fájó titkáról lobbentik fel a fátyolt kiméletlen kézzel — George Sand és Alfred de Musset viszonyát, levelezéseit pertraktálja tout Paris, sőt talán az egész világ.

Pedig hát mire való kutatni, találgatni szerette-o igazán a poéta szívü, tüneményes asszony a lobogó szenvedélyv, tragikus sorsu poétatársát, ezt a fényes géniust, akinek kobozán nem szünik meg sirni, zokogni, epedni a szerelem, a bu, a fájdalom, minden, amit nagy, kiváló szellemek osztályrészüül rendel a végzet. Hogy imádtá sokáig Musset Alfrédot az asszonya, megbizonyítják ezt a költő szívéből fakadt lángoló dalok, minek okát keresni annak, hogy miért hagyta magára a boldogság, a forró szerelmi mámor tovatünte után szenvedő betegét az az asszony.

Hisz ugyanis hiába minden találgatás, az asszonyi szív, mondja a mi halhatatlanunk, jókai — minden időben asszonyi szív marad.

Hát a George Sand szive is — találja bár csapongónak, szeszélyesnek, fölületes itéllettel kegyetlennek a nagyvilág, asszonyi szív vala, sőt több ennél, öröm és fájdalom, nyomor és szenvedés iránt véghetetlenül fogékony igazi poéta szív . . .

Ime a nagy orosz író, Turgenyev, a ki is a francziák bálványozott Saráh Bernhardt-járól oly kiméletlen őszinteséggel mondta meg a maga véleményét, elragadtatással nyilatkozik George Sandról, s rajongó hódolatában ezt a kiváló asszonyt korunk szentjei sorába emeli.

„Abban a szerencsében részesültem — írja egyik levelében Turgenyev, — hogy ezt a nőt személyesen ismertem. Ne tekintsek e mondatot közönséges frazisznak, mert a ki e ritka lényt közelebbről megismerte, boldognak mondhatta magát. Utolsó szavai — amint azt egy francia barátom írja ezek voltak: Laissez . . . verdure . . . ne tegyetek követ a síromra, hadd nőjön fü rajta!

És így lett: csak vadvirágok nőnek a sírján.

Ezek az utolsó szavak mély értelműek és teljesen megegyeznek ezzel a lélekkel, amely a jónak és egyszerűnek szentelte magát. A természet szeretete jellemezte őt, a véghetetlen jót. Ilyen géniust ritkán találni; ilyen szívet még ritkábban. Midőn a sírba bocsátották, egy paraszt lépett oda Nohan környékéből, ahol George Sand kastélya áll. Koszoruján ezt olvastuk: A nohani parasztnak nevében. (Nem a szegények nevében, mert jósága következtében — bár nem volt gazdag — nincsenek szegények Nohanban.) Midőn nyolcz évvel ezelőtt George Sanddal megismertem, elfoglaltságom helyébe csakhamar valódi, bámuló rajongás lépett. Minden ismerőse érezte, hogy valami kegyes, jó-ságos lélek közelében van, amelyet a költői lelkesedés tüze átalakított. Szeretetet, segítséget, részvételt lehelt. Valami nimbus vette körül, valami magasztos, szabad, urias fény, George Sand korunk szentjeiből való . . .

E sorok megbizonyítják, hogy dicsőségére vált a nagy írónő a francia géniusz-nak, dicsőségére vált nemének s bármint itéljen is felette a hanyatló vén század ideges, szenzációt kereső keze, emléket el nem homályosítja semmi, még olyan érdekes le-leplezés is.

Asszony volt, poéta volt, Isten kegyel-méből való . . . szeretett, szenvedett, boldog volt és boldogított.

És ha hibázott azzal, hogy magára hagyta a szenvedő poétát, vergődő szive omészto szenvedélye, kinjai között, még ezért se dobjatok követ reá, hiszen ennek az asszonynak ez a vétké teremtette meg szá-munkra azokat az édes, fájó, örökszép-ségű énekeket, mik a kesergő poéta lantján a lá-zas éjszakákon fölzendültek és amelyek han-gozni fognak síró, zokogó kobozán, míg öröm és fájdalom, remény és kétségbeesés érzései közt vergődik a szív, hangozni fog-nak tehát mindörökké.

Késő volt.

Hűs, őszi szél zug kint a sárgult fale-velekkel borított utcákon.

Komor őszi délután volt. A nap sárga arcczal kezd aláhanyatlani puha vankosára. Mint a vén kisasszonynak, szüksége van neki is egy kis kendőzésre — altatni a világot, mintha most is olyan teljes erőben volna, — mint volt a nyáron, pedig az a vörösszín nem a tűz, hanem a kór beteges jelensége.

A fák lombjai szörögve verődnek össze s bus haldoklásról beszélnek szomorú törté-neteket. — Zizegve hull alá a sárga falevél s alá-felkavarog, amint a szél tarka tánczot jár vele. Fenn a magasban árva varju sereg károg nagy zajjal csipkedi egyik a másikat a zsákmányért — a jobbik falatért. — Olyan bus, olyan szomorú minden, egy szépen meg-irt elégia a természet, melyben az eljövendő tavasz nyujt reményt a feltámadásra . . .

Balla Imre garzon lakásán régi divatu cserépkályha terjeszti szét jóleső melegét. — Bent a kályhában a lángnyelvek boszorkány-tánczot járnak, miközben kellemes hangza-varban ajtót mutatnak a hivatlan erőszakkal betolakodó szél urfinak, ki kaczerkodik ko-kelettséggel mindenáron átkarja ölelni őket. Egy kicsit elhallgatnak, aztán hirtelen felsi-koltanak, mint a leány, ha férfi kéz csipdesi meg hófehér állát.

Balla Imre ott ül a kályha mellett egy ottománon. — Szivarsutkáját szórakozottan rájga fogai közt s szinte beletemetni látszik gondolatait a füstgomolyba. A szobában élénk virágillat árad szét, vegyítve kábító chyp-re-vel.

Balla egy levelét olvasását fejezte be. Hevesen összetépte s aztán beledobta a si-koltozó lángnyelvek közé. — Belebámult a tűzbe . . . Mit is akart csak? Elhagyom uramat, csak a magáé akarok lenni . . . Bolondság! — Hozzám akar jönni, az én feleségem akar lenni . . . Most? — Most már nem kell. Volt idő, midőn én könyörög-tem neki, én vallottam szerelmet neki, most ő könyörög, ő emlegeti szerelmét. — Meg-hallgatott? Nem. — Én sem hallgatom őt meg.

Aztán felugrott. Odalépett az asztalhoz. — Nem volt semmi dolga, — ott hagyta. Az-tán türelmetlenül járt alá, fel s idegesen morzsolgatta ujjai közt arany óralánczát, melyen a művészi Lucifer-fej mosolygott rá. Mintha azt mondta volna: mit töprengsz? Előtted az út, előtted az alkalom. Ragadd meg. Nem teszed? Bolond vagy! — Becsü-letes akarsz maradni? Órultság! Mi ma a becsület! — Ha megcsalod a férjet, azt mond-ják rád: ügyes voltál! — Becsületes ember — bolond ember.

Halkan kopogtak az ajtón. — Felveté kíváncsian a fejét. Aztán közönyösen mondta: — Szabad!

Belépett. Egy fátyolos hölgy volt. — Ruhájáról hűs lég áradt szét a meleg szo-bában.

— Eljöttem! — S felfedé ajczáról a fátyolt. Balla ráismert. Ő volt. A szép Lá-borné. Kissé meglepte ez a cinikus merész-ség. Roppant becsületes arcczal kérdé:

— Mit akar?
Idegesen adta meg a választ Láborné.
— Mit akarok? — olvasta levelemet?
— Igen.
— Nos?
— Eltéptem s a tűzbe dobtam.

— Ostoba volt! — S a szép asszony hidegben kipirult arca egyszerre halvány lett. Majd aztán megint fellángolt, egész vére arczába szökött.

Szelid szavakkal szóló hozzá Balla.
— Becsületes ember akarok maradni Ila. — Férje jó barátom s ha megcsalám, önmagamát csalám meg. Szivemhez nőtt Lábor s ha álnokul kizsákmányolnám s összetörném szívét, az enyémet is össze-törném.

— És így? — Az én szívemet fogja megsemmisíteni, Felelt rá lázas ajkkal Lá-borné. Csupa szenvedély volt egész lénye, tele szerelemmel.

(Vége köv.)

Ingtalanok forgalma.

— A debreczeni kir. törvényszék telekkönyvi esz-tályánál. —

1. Horváth István és neje veszik Daku István és társuktól ezeknek ujosztásu szántó-földjüket 1850 frtért.
2. Daku István és társai caerébe veszik özv. Morvay Lászlóné és Morvay Gézától ezeknek e debreczeni 2946. sztjkyben fog-lalt ujosztásu földjüket, a debreczeni 5645. sztjkyben foglalt ujosztásu földjüket.
3. Kovács Péter és neje veszik Sipos Sára Kiss Sándornétól ennek ondódi földjét 900 frtért.
4. Ifj. Bereczki István és neje veszik Nagy Jánosné Both Zsuzsánna és társaitól ezeknek e lepi szántóföldjüket 5850 frtért.
5. Varga János veszi Varga Majos és társaitól ezeknek 3143 sz. a. házas telküket 712 frt 50 krért.
6. Nenák Gábor és neje veszik Kovács István és nejétől ezeknek ujosztásu ó-szánt földjüket 1500 frtért.
7. Végh János és neje veszik Balogh Imréné Baranya Mária előbb Nánási Lajosné-től ennek ondódi földjét 900 frtért.

Debreczeni városi színház.

Folyó szám 59. Bérlet 45. sz.
Hétfőn, 1896. november 23-án:

A falurossza.

Népszimnű dalokkal és tánczcczal 3 felv.

Holnap kedden, 1896. november 24-én:

A makranczos hölgy.

Vigjáték 5 felvonásban, irta Shakespeaere.

Vasuti menetrend.

Érvényes 1896. október hó 1-től.

Egységes vasuti idő szerint.

Debreczenből indul:

	6. p.
Budapest felé (gyorsvonat)	reg. 8 40
Budapest-Nagyvárad felé	d. u. 12 36
Budapest-Nagyvárad felé	este 10 31
P.-Ladány-Nagyvárad-felé *)	d. u. 3 43
P.-Ladányig (minden kedden)	déli 12 —
Csak P.-Ladányig vegyes vonat.	este 8 15
Szatmár-M.-Sziget felé	d. u. 4 07
Szatmár-M.-Sziget felé	este 8 —
Szatmár-M.-Sziget felé	éjjel 3 05
Csak Szatmárig	reg. 5 30
Miskolcz-Kassa felé	reg. 8 25
Miskolcz-Kassa felé	este 8 10
Szerencs-S.-A.-Ujhely-Kassa felé	d. u. 4 02
H.-Böszörmény-Büd- Sz.-Mihály-felé	m. áll. v.-tól reg. 5 28
	vásártérről reg. 5 51
	m. áll. v.-tól d. u. 3 57
	vásártérről d. u. 4 10
Füzes-Abony felé (m. áll. v.-tól)	reg. 4 42
" " (vásártérről)	reg. 5 —
Ohat-Köcs-Polgár felé m. áll. v.-tól	d. u. 4 12
" " (vásártérről)	d. u. 4 24
Derecske-Nagy-Léta felé	reg. 8 35
Derecske-Nagy-Léta felé	d. u. 4 17

*) P.-Ladánytól gyorsvonat.

Budapestre érkezik:

A reggel 8 ó. 40 p.-kor induló gyv.	d. u.	1 50
A déli 12 ó. 36 p.-kor induló szv.	este	8 10
Az este 10 ó. 31 p.-kor induló szv.	reg.	5 45

Budapestről Debreczenbe

indul:

A délután 3. ó. 47 p.-kor ér. szv.	reg.	9 40
Az este 7 ó. 09 p.-kor érkező gyv.	d. u.	2 15
Az éjjel 2 ó. 40 p.-kor érkező szv.	este	7 05
Az éjjel 2 ó. 40 p.-kor érkező szv.		
P.-Ladányig gyv. átszállással	este	9 15

Debreczenbe érkezik:

Kassa-Miskolcz felől	este	7 50
B.-Szt.-Mihály	vásártérre reg. 8 09	
H.-Böszörmény felől	m. áll. v.-hoz reg. 8 17	
	vásártérre este 6 40	
	m. áll. v.-hoz este 6 49	
F.-Abony felől (vásártérre)	d. u.	5 23
F.-Abony " (m. áll. v.-hoz)	d. u.	5 32
Ohat-Köcs-Polgár felől (vásártérre)	reg.	7 50
Ohat-Köcs-Polgár " (m. á. v.-hoz)	reg.	8 —
Derecske-Nagy-Léta felől	reg.	7 25
Derecske-Nagy-Léta felől	d. u.	8 13

Debreczenbe érkeznek:

Budapest-Nagyvárad felől	d. u.	3 47
Budapest-Nagyvárad felől gy.-v.	este	7 09
Budapest-Nagyvárad felől	éjjel	2 40
Nagyvárad P.-Ladány felől	reg.	7 40
Csak P.-Ladánytól	reg.	5 12
M.-Sziget-Szatmár felől	reg.	7 50
M.-Sziget-Szatmár felől	d. u.	12 16
M.-Sziget-Szatmár felől	este	10 16
Csak Szatmárról	este	6 58
Kassa-Miskolc felől	reg.	8 07
Kassa-S.-A.-Ujhely-Szerencs felől	déli	12 21

Kiadó és laptulajdonos:

„Csokonai” nyomda és kiadó részvénytársaság.

Felölös szerkesztő: Koncz Ákos.

230

Az „ISTVÁN” gőzmalom társulat
örleményeinekÁRJEYZÉKE
saját raktárában.

Az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott általános magyar malomgyűlésen megállapított s 1887. évi június 1-én életbe lépett eladási, fizetési és szállítási módokatokra vonatkozó egyezmények szerint.

Kötelezettség és engedmény nélkül készpénzfizetés mellett.

ZSÁKKAL EGYÜTT

	100 kiló
A. Asztali dara nagyszemű	16.20
B. „ „ apró szemű	15.40
0. Királyliszt	15.40
1. Lángliszt kivonat	14.80
2. Elsőrendű zsemlyeliszt	14.20
3. Zsemlyeliszt	13.80
4. Elsőrendű kenyérliszt	13.20
5. Közép kenyérliszt	12.60
6. Kenyérliszt	12.20
7. Barna kenyérliszt	10.20
8. Takarmányliszt	7.20
11. Finom korpá zsákkal	3.80
11. „ „ zsák nélkül	3.60
12. Durva korpá zsákkal	3.80
12. „ „ zsák nélkül	3.60
Csirke buza „ zsák nélkül	3.—

A zsákok súlytartalma teljsúlyt tiszta súlynak véve.

A. B. 0—6 számig	85 kiló
7. és 8. szám	70 „
11. 12.	50 „

Debreczen, 1896. nov. 21. 1041—2—2

Arany érem!

Arany érem!

Kárpáti mellszörp

köhögés ellen

mell- és tüdőbetegek részére.

Ezen szörp mell- és torok-bajoknál, elnyálkásodás, rekedtség, idült hurut, inger és számkököhögés, nehéz lélegzés, tüdővész, továbbá általános és gyomorgyengeségnél legjobb sikerrel használhatók.

A mellszörp gyermekeknek is adható. Egy nagy üveg ára 80 kr., egy kis üveg 50 kr.

Kárpáti mellpasztillák.

Ezen pasztillák a Magas-Tátrán található gyógyfűvek- és gyökerekből készülnek, szintén legjobb sikerrel használhatók a fentebb felsorolt betegségeknek. Egy doboz ára 25 kr.

Kárpáti melltea.

Egy nagy csomag 40 kr., egy kis csomag 20 kr. Szintén kitűnő sikerrel használhatók a fentebb felsorolt betegségeknek.

Valódi minőségben kapható a készítő Molnár Lipót gyógyszerésznél Kassán. Debreczenben Tóth Béla gyógyszerertárában (Tisza-palota).

980—20 16

T. 3421.

1896.

Árverési hirdetményi kivonat.

A h.-nánási kir. jbiróság mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy özv. Kanda Istvánné végrehajatonak néh. Kanda Miklós egyenes adós és kiskoru örökösei végrehajtást szenvedők elleni 40 forint tökekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a h.-nánási kir. járásbírósg területén lévő, H.-Nánáson és határán fekvő a h.-nánási 8896. sz. tvben A I. 13894/a és 13893/c. br. sz. alattira 163 frt; a h.-nánási 8897. sz. tvben A I. 13894/c és 13893/c. hrsz. alattiakra 163 frt; a h.-nánási 8898. sz. tvben A + 2767/a. hrsz. egész ingatlanra az árverést 200 forintban ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1896. évi december hó 29 ik napján d. e. 9 órakor a h.-nánási kir. jbiróság árverési termében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t-cz 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t-cz. 170. §-a értelmében a bánáspénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt H.-Nánáson, 1896. évi október hó 18. napján, a kir. jbiróság mint telek-könyvi hatóság.

Beöthy,

kir. járásbíró.

1043—1—1

Férfi ruhákra

Peruian, Tricot, Doscin, brassói
és gácsi

divatposztók

olcsó szabott árakon kaphatók

Szabó Lajos Fiai

üzégnél, 973 0—93

Debreczen, Rózsater.

Ujdonságok

az őszi és téli idényre

Divatos női ruhaszövetekben,
Színes selymekben,

Legujabb diszekben, 972 0—92

mosó velezekben,

Téli nagykendőkben,

nagy választékban érkeztek raktárra.

Szabó Lajos fiai,

Debreczen, Rózsater.

10770

1896.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tanácsa részéről közhírré tétetik, miszerint a város tulajdonát képező következő ingatlanok, u. m.:

1. Az elepi III-ik dűlőben fekvő 3/2 nyilas tanyaföld 1897. évi okt. 1-től 3 évre.

2. A Lég-szesz-gyár mellett fekvő 868

□ öl földből vasuti czélokra kiszakítandó 374 □ öl kimetszése után fennmaradó 484

□ öl majorsági föld f. 1896. évi okt. 1-től 6 évre.

3. Az elepi III-ik dűlőben levő 1 nyilas

föld 1897. okt. hó 1-től 3 évre.

4. Az ugynevezett Pipa-gödrök s a

Kösü folyónak ezek mellett elvonuló része, összesen 11 hold 217 □ öl földterület 1897.

évi okt. 1-től 3 évre.

5. Az árokréti 103 hold föld az 1897.

évi okt. 1-től 6 évre.

6. A Vay-ház utáni 15 1/8 hold ondódi

föld és

7. az Aszalós-féle 33 hold és 10 □ öl

ujosztású föld a városháza nagy tanácsster-

mében f. 1896. évi december 14-ik

napján d. e. 9 órakor a számvevő

hivatalnál megtekinthető feltételek mellett nyilvános árverésen haszonbérbe fognak

adatni.

Miről az árverelni óhajtok azzal érte-

síttetnek, hogy a feltételekben kitétt kikiáltási árak 10%-kát bánátpénzül az árverelő

küldöttség kezéhez készpénzben letenni tartoznak.

Debreczen, 1896. november 16.

1044—2—1

A városi tanács.

Szeplő, májfoltok és az arc minden tisztátalansága ellen legjobb szer a

Dr. Sichulsky arczenőse.

Egy tégely ára 50 kr.

Kitűnő hatású bedörzölő szer csusz, köszvény és derékfájás ellen, rándulás vagy hülés okozta ideg- és izom-fájdalmakat biztosan megszünteti a ma már nagy elterjedtségnek ösvendő

PARADIOSOM SZESZ

nagy üveg 1 forint, fél üveg 50 krajczár.

Köhögés, rekedtség, náthaláz ellen biztosan hat a

Dr. Balassa melltea,

egy doboz 20 kr.

Felsorolt szerek kaphatók

FÜLEKY PÁL gyógyszerertárában

DEBRECZEN, Péterfia.

982—25—4